

Evaluering av forsøksordning -
Sjøfugljakt fra offentlig eiendom
i skjærgården i Telemark
10. september 2004 – 28. februar 2007

Gustavsen Naturanalyser
Skien

Rapport 3-2007

Innledning

Jakt har vært en viktig del av norsk kultur i uminnelige tider. Jakt på sjøfugl har vært et viktig bidrag i matauken langs kysten, sammen med fiske og småskala landbruk. I våre dager må man ikke jakte for å holde familien med mat, men det gir et sunt og økologisk riktig supplement til en ellers industrialisert matproduksjon. Likevel er nok den viktigste drivkraften for den moderne jeger naturopplevelser, spenning og rekreasjon.

Sjøfugljakt har lenge vært det nærmeste vi kommer "Allemannsrett" blant våre ulike jaktformer. Fra båt uten motor kan alle som har løst jegeravgift og som er norske statsborgere eller som har bodd mer enn et år i landet jakte på de til enhver tid jaktbare artene. Hvilke arter som er tillatt å jakte på og hvilke tider dette er lov har variert. Jakttider justeres hvert femte år.

Beveger jegeren seg opp på tørt land, om det så er et lite skjær, må jegeren gjøre avtaler med grunneier for å få lov til å jakte. I innlandet og ikke minst i høyfjellet er det lange tradisjoner for organisering og salg av jaktkort. Dette tilbudet har ikke vært vanlig langs kysten. Til tider kan det være vanskelig å oppspore grunneieren og det kan være kompliserende sameiesituasjoner som gjør det vanskelig for en jeger å finne en å gjøre avtale med.

Skjær som normalt overskylls ved høyvann befinner seg i en nesten bokstavelig gråsoner når det gjelder jaktutøvelse. Her er det eneste stedet du kan stå tørrskodd og jakte lovlig uten å ta hensyn til grunneier. Man kan også hevde rett til å jakte fra strandsonen om man ifører seg vadestøvler og under hele jaktforløpet befinner seg med saltvann rundt støvlene. Denne jaktformen må betraktes som unntaksvis og lite praktisk gjennomførbar fordi man neppe kan regne med å kunne vade ut og hente skutt fugl. Man er altså avhengig av en båt i tillegg og da vil det nok i mange tilfeller være like hensiktsmessig å sitte oppe i båten.

Skjærgården i Telemark er et populært ferieparadis om sommeren. Stort antall besøkende sommerstid har gjort behovet for offentlige friluftslivsområder stort. Et høyt antall øyer, holmer og skjær er sikret av staten eller kommunene slik at det kan legges til rette med toaletter, fortøyningsbolter, brygger etc. Et flertall er sikret ved servituttavtale med grunneier, noe som innebærer at staten har rett til å tilrettelegge for friluftsliv, mens grunneieren fortsatt har beiterett, jaktrett og lignende. En god del eiendommer er også ervervet slik at alle grunneierrettigheter tilfaller det offentlige.

Våren 2004 gjennomførte Norges Jeger- og Fiskerforbund, avd. Telemark på oppdrag fra fylkesmannen en høring i kommunene, fylkeskommunen og kystverket. Målet var å finne eiendommer der det offentlige satt med full eiendomsrett, inklusiv jaktrett, og som var egnet for utøvelse av sjøfugljakt. Dette resulterte i 22 områder der det kunne tillates at jegere gikk i land for å jakte. Områdene ble presentert i en brosjyre og det ble innført en forsøksordning som skulle gjelde i 3 år (10. september 2004 til 28. februar 2007).

Forsøksperioden er nå avsluttet. Da forsøksordningen ble innført i 2004 ble det lagt til grunn at effektene skulle evalueres mot slutten av perioden.

Evaluering vinteren 2007

Gjennom brev datert 9. januar 2007 til alle parter som kunne tenke seg å ha innspill til sjøfugljakt på offentlige eiendommer i skjærgården ble det bedt om innspill til forsøksordningen (vedlegg 1).

Brevet inneholdt en rekke spørsmål der mottakeren kunne oppgi spørsmålsnummeret og gi svar på de spørsmålene som føltes naturlig. Nedenfor gjengis spørsmålene med en oppsummering av svarene som kom inn. Alle svar kan også leses i vedlegg 2.

Spørsmål til alle:

1. *Er det riktig av staten og kommunene å legge til rette for sjøfugljakt på offentlig eiendom?*

De fleste har svart ja på dette spørsmålet, ingen har svart nei. Det tas forbehold om at dette ikke går på bekostning av andre friluftslivsaktiviteter samt nærings-/yrkesfiske.

2. *Blir skjærgården mer, mindre eller like attraktiv som friluftslivsarena på høsten som følge av denne forsøksordningen?*

Skjærgården blir mer attraktiv for en liten gruppe jegere. Ordningen gir en forlengelse av bruksperioden av friluftslivsområdene i skjærgården. Annet friluftsliv i de aktuelle områdene er på et minimum i det aktuelle tidsrommet og mulighetene for konflikter vurderes som lav. I visse tilfeller kan kvalitetene for annet friluftsliv bli redusert for eksempel for sportsfiskere og nærings-/yrkesfiskere.

3. *Har det vært tilfeller av at sjøfugljakt har vært til hinder for annen friluftslivsaktivitet. I tilfelle når og hvor?*

Det ble ikke opplyst om tilfeller relatert til denne forsøksordningen. Det ble poengtert at sjøfugljakten ofte pågår på en tid av døgnet (les: morgenen/kvelden) da det ellers er lav aktivitet. Som jaktområder vil friluftslivsområdene bli mindre attraktive der det er stor aktivitet fra andre brukere.

4. *Har det vært tilfeller av for mange jegere på et sted? I tilfelle når og hvor?*

Fra Skien kommune ble det opplyst om erfaringer fra første jakthelg da forsøksordningen åpnet i 2004. Det var da svært mange jegere i området ved Portør. Dette førte til at sjøfugl ble utsatt for en "spissrotgang" fra den ene holmen med jegere til neste. Ting tyder imidlertid på at dette forholdet har blitt normalisert og at ordningen etter hvert fungerer i henhold til intensjonen. Det ble ellers ikke vist til tilfeller av slike problemer.

5. *Er det registrert noen endring i omfanget av ulovlig jakt fra land uten grunneiers tillatelse eller fra båt med motor?*

Ingen hadde registrert konkrete endringer, men det ble fremholdt at ordningen sannsynligvis har hatt en allmennpreventiv positiv virkning på jaktutøvelse. En økt mengde jegere utøver selvjustis overfor eventuelle uærlige jegere, og god allment kjent tilgjengelighet forbebygger ulovlig adferd. Omtale og informasjonsmaterieell har bidratt til en avmystifisering av jakten.

6. *Har det oppstått uheldige episoder ved båtutsettingsrampene som det ble opplyst om i brosjyren, relatert til sjøfugljakt, i tilfelle når og hvor?*

Det ble ikke opplyst om tilfeller relatert til denne forsøksordningen.

7. Gir brosjyren om forsøksordningen tilstrekkelig informasjon for jegere og andre brukere av skjærgården?

Brosjyren ble betraktet som god og informativ av de som kommenterte dette.

For de som selv har deltatt som jeger:

Spørsmålene 8-12 ble kun besvart av Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF). Blant de andre bidragsyterne hadde ingen deltatt som jeger.

8. Er det noen områder som egner seg lite til sjøfugljakt? I tilfelle hvor og hvorfor?

NJFF kjente ikke til at noen av de aktuelle områdene var lite egnet for sjøfugljakt. Noen områder betraktes som mindre attraktive som jaktområder som følge av sin beliggenhet lenger inn i fjordene, men disse er viktige i perioder med dårlig vær. Dette sikrer mot at enkelte jegere føler seg tvunget til å ta unødige risiko ved jaktutøvelsen.

9. Har du opplevd at det blir for mange jegere på noen områder? Gjerne utfyllende svar på hvordan dette eventuelt ble løst.

NJFF hadde opplevd tilfelle av å ankomme jaktområde som allerede var besatt. Dette ble løst ved hyggelig dialog med de andre jegerne og det ble funnet alternative plasseringer.

10. Har du opplevd uheldige / farlige episoder som kan relateres til forsøksordningen?

NJFF kjente ikke til tilfeller av dette.

11. Ser du mye søppel/tomhylser på områdene?

NJFF mener jegere stort sett er flinke til å rydde opp etter seg. Det ble vist til problematikken omkring slakteavfall i skjærgården.

12. Ser du mer, mindre eller like mye ulovlig jakt etter ordningen ble innført?

NJFF har inntrykk av at jakt utøves på en bedre måte nå, men hva som skyldes prøveordningen direkte er umulig å anslå.

Om eventuelle endringer, forutsatt at ordningen videreføres:

13. Har du/dere konkrete forslag til områder som bør tas ut av ordningen? Hvorfor?

Ingen hadde konkrete forslag til dette.

14. Har du/dere forslag til nye offentlige områder som kan være egnet for ordningen?

NJFF mener det bør være mulig å tilrettelegge for sjøfugljakt fra flere offentlige områder. Det er særlig frittliggende områder eller som en odde ut mot åpent hav som egner seg. Langesundstangen er et eksempel på dette. I eventuelt nye områder der brukshyppigheten er forholdsvis høy av andre friluftslivsaktiviteter kan en tidsbegrensing av jakten være en løsning som forhindrer konflikter.

Diskusjon / råd om videreføring

Undersøkelsen la opp til at alle kunne gi svar, både offentlige instanser, interesseorganisasjoner, private aktører og enkeltpersoner. Det fleste spørsmål var til alle, mens noen var forbeholdt de som selv hadde vært på jakt. De som svarte var Skien kommune, Porsgrunn kommune, Naturvernforbundet i Telemark, Norges Jeger- og Fiskerforbund avd. Telemark, Skien-Telemark Turistforening og Forum for natur og friluftsliv (FNF) i Telemark.

Det er også gjennomført en tilsvarende undersøkelse i Aust-Agder som har hatt tilsvarende prøveordning de siste fem årene. Innspillene i Telemark er forholdsvis samsvarende med det som kom inn i Aust-Agder.

Blant bidragsyterne var det ingen motvilje mot ordningen slik den er gjennomført. Det var derimot viktig at dette ikke skulle være til fortrengsel for rekreasjon og friluftsliv generelt og for næringsfiske. Det ble vist til uheldige episoder i starten av prøveperioden, men alt tyder på at ting har normalisert seg. Dette kan bety at nyhetens interesse trakk mange nye, og kanskje urutinerte jegere ut for å forsøke sjøfugljakt. Når ting har normalisert seg tyder det på at det kun er de som er aller mest interessert som fortsetter å bruke områdene. Sjøfugljakt på høsten kan være både strabasios og utstyrskrevenende, og langt vanskeligere enn mange kanskje forestiller seg.

Et problem som kommer frem både i Aust-Agder og Telemark er håndtering av slakteavfall. Når sjøfuglene er avlivet er det vanlig for mange jegere å skjære ut bryststykkene og lårene som utgjør den viktigste matressursen. En tidlig håndtering av sjøviltet er viktig for å unngå sjøsmak (transmak) i kjøttet. Det som da ofte skjer er at resten av fuglen blir liggende igjen på et skjær eller kastet i vannet. Dette er den økologisk mest fornuftige måten å håndtere slakteavfall på fordi dette da går inn i kretsløpet som mat til måker eller krabber og fisk. Men det kommer jevnlig innspill fra andre brukere av skjærgården på at dette er skjæmmende. Slakteavfall er en helt naturlig del av jakta, forskjellen er at det i skjærgården er langt mer synlig enn i skogen og på fjellet. Det bør informeres spesielt om dette i en ny brosjyre ved for eksempel å henstille til at folk tar med seg slakteavfallet, eventuelt gjemmer det i steinurer eller senker det i havet.

Tilgjengelige statistikker fra Statistisk Sentralbyrå ble gjennomgått for å se etter endringer i antall jegere og felt vilt. Det ble ikke registrert noen endringer av betydning som kan relateres til denne forsøksordningen. Det ble også søkt etter relevante nyhetssaker til temaet uten at det ble funnet noe av betydning for konklusjonen.

Basert på denne gjennomgangen av tilgjengelig materiale vurderes forsøksordningen som vellykket. Det anbefales at det blir tillatt å utøve sjøfugljakt på permanent basis i områdene som var med i forsøksordningen. Staten, fylkeskommunen og kommunene som grunneiere bør forbeholde seg retten til å avslutte eller endre ordningen dersom det skulle oppstå behov for dette.

Skien, 6. mars 2007

Per Øyvind Gustavsen

.....

EVALUERING AV ALLMENN SJØFUGLJAKT FRA UTVALGTE OMRÅDER I SKJÆRGÅRDEN DER STATEN, FYLKESKOMMUNEN ELLER KOMMUNENE ER GRUNNEIER - FORSØKSORDNING 10. SEPTEMBER 2004 TIL 28. FEBRUAR 2007

Som et bidrag til å øke det organiserte jakttilbudet i Telemark åpnet fylkesmannen, fylkeskommunen og kystkommunen i Telemark for allmenn sjøfugljakt fra utvalgte områder i skjærgården den 10. september 2004. Forsøksordningen opphører 28. februar 2007 og skal evalueres for å avgjøre eventuell videreføring eller endringer.

Forsøksordningen kom som et tillegg til den eksisterende regelen om at norske statsborgere og utenlandske statsborgere som har bodd mer enn et år i landet kan jakte sjøfugl på sjøen fra båt uten motor. Motor i forbindelse med jakt er kun tillatt 2 km fra fastland, øyer, holmer og skjær. All jakt fra tørt land utover områdene nevnt i forsøksordningen forutsetter avtale med grunneier. Grensen mot sjøen varierer med tidevannet. I tillegg gjelder sentrale forskrifter om utøvelse av jakt.

Høsten 2006 blir siste jakthøst innenfor denne forsøksperioden. Forsøksordningen skal nå evalueres og fylkesmannen ønsker innspill på positive og negative effekter av ordningen. Forslag til endringer er også ønskelig. Vi har engasjert firmaet; Gustavsen Naturanalyser til å gjennomføre evalueringen.

Nedenfor listes det opp noen av de aktuelle temaene det ønskes innspill på:

Spørsmål til alle:

1. Er det riktig av staten, fylkeskommunen og kommunene å legge til rette for sjøfugljakt på offentlig eiendom?
2. Blir skjærgården mer, mindre eller like attraktiv som friluftslivsarena på høsten som følge av denne forsøksordningen?
3. Har det vært tilfeller av at sjøfugljakt har vært til hinder for annen friluftslivsaktivitet. I tilfelle når og hvor?
4. Har det vært tilfeller av for mange jegere på et sted? I tilfelle når og hvor?
5. Er det registrert noen endring i omfanget av ulovlig jakt fra land uten grunneiers tillatelse eller fra båt med motor?
6. Har det oppstått uheldige episoder ved båtutsettingsrampene som det ble opplyst om i brosjyren, relatert til sjøfugljakt, i tilfelle når og hvor?
7. Gir brosjyren om forsøksordningen tilstrekkelig informasjon for jegere og andre brukere av skjærgården?

For de som selv har deltatt som jeger:

8. Er det noen områder som egner seg lite til sjøfugljakt? I tilfelle hvor og hvorfor?
9. Har du opplevd at det blir for mange jegere på noen områder? Gjerne utfyllende svar på hvordan dette eventuelt ble løst.
10. Har du opplevd uheldige / farlige episoder som kan relateres til forsøksordningen?
11. Ser du mye søppel/tomhylser på områdene?
12. Ser du mer, mindre eller like mye ulovlig jakt etter ordningen ble innført?

Om eventuelle endringer, forutsatt at ordningen videreføres:

13. Har du/dere konkrete forslag til områder som bør tas ut av ordningen? Hvorfor?
14. Har du/dere forslag til nye offentlige områder som kan være egnet for ordningen?

Vi håper flest mulig tar seg tid til å svare på spørsmålene. Svar på de spørsmålene som føles relevant og oppgi spørsmålsnummeret før svaret. Send helst svar pr epost til gustavsven@naturanalyser.no innen utgangen av november. Eventuelt kan dere ringe direkte til Per Øyvind Gustavsven på tlf. 92 89 66 46.

Med hilsen

Morten Johannessen
avdelingsdirektør

Odd Frydenlund Steen
rådgiver

Vedlegg: Brosjyre om forsøksordningen

Kopi: Gustavsven Naturanalyser, Varpevegen 26, 3728 Skien

Adresseliste:

Navn	Adresse	Postadresse
Kragerø kommune	Postboks 128	3791 Kragerø
Bamble kommune	Kirkev. 12	3970 Langesund
Porsgrunn kommune	Postboks 128	3901 Porsgrunn
Skien kommune	Pb.158	3701 Skien
Telemark fylkeskommune	Fylkeshuset	3706 Skien
Direktoratet for naturforvaltning	Tungasletta 2	7047 Trondheim
Statens naturoppsyn Bø i Telemark	Postboks 85	3833 Bø
Kystverket sørøst	Serviceboks 625	4809 Arendal
Telemark Politidistrikt	Schweigaards g 11	3717 Skien
Ornitologisk forening Telemark	Boks 1076	3704 Skien
Norges Jeger og Fiskeforbund, avd. Telemark	Postboks 7	3749 Siljan
Porsgrunn JFF	Bergstien 41	3920 Porsgrunn
Bamble JFF	Hellestvedtv 70	3965 Herre
Eidanger Jeger- og Fiskerlag	Solgårdveien 72	3949 PORSGRUNN
Levangsheia Jff	Solheimsv 21	3788 STABBESTAD
Skien Jff	Lagmannslia 16	3715 Skien
Telemark Jff	Langårdvn. 83	3716 Skien
FNF Telemark	Postboks 7	3749 Siljan
AT Skog BA	Postboks 116 Sentrum	3701 Skien
Naturvernforbundet i Telemark	Vetle Mulesv. 16	3944 Porsgrunn
Skien-Telemark Turistforening	Postboks 76 Sentrum	3701 Skien
Langesundsfjorden kystlag	c/o Leif Karlsen Furukollen 9	3960 STATHELLE

Vedlegg 2 – kopi av innspill

Skien-Telemark Turistforening, epost 19.01.2007

Evaluering av allmenn sjøfugljakt fra utvalgte områder i skjærgården, der staten, fylkeskommunen og kommunene er grunneier – forsøksordning 10. september 2004 til 28. februar 2007.

Innspill fra Skien-Telemark Turistforening (STT)

Svar på spørsmål til alle:

1. Ja, men ikke til fortrenghet for rekreasjon og friluftsliv, herunder sportsfiske, samt nærings-/yrkesfiske.

2. I visse tilfelle kan kvalitetene for friluftsliv bli redusert. Se forøvrig svar 1.

3. Det ville vært rart om ikke det i unntakstilfelle har forekommet.

4. Samme svar som 3.

5. Ikke registrert fra vår side.

6. Vet ikke.

7. Ja.

Svar på eventuelle endringer, forutsatt at ordningen videreføres:

13. Nei.

14. Nei.

Lykke til med den videre evaluering !

Med hilsen

Skien-Telemark Turistforening

Jon Ingebretsen

Natur- og miljøvernleder

Tlf 481 01 435

Skien kommune, brev 23.01.2007

EVALUERING JAKT PÅ SJØFUGL

Det vises til brev datert 09.01.07 der det bes om tilbakemelding på allmenn sjøfugljakt fra utvalgte områder i Skjærgården der det offentlig er grunneier.

I Skien kommune er det ingen områder som har vært inkludert i forsøksordningen. Skien kommune har følgelig ingen konkrete erfaringer fra egne områder med ordningen.

Det er imidlertid flere av kommunens innbyggere som har benyttet seg av ordningen i nabokommunene. Erfaringene fra dette tyder på at ordningen oppfattes som positiv mht å gi spesielt unge jegere en rimelig mulighet for å utøve jakt.

De første dagene i jakta den første høsten ordningen trådte i kraft går tilbakemeldingene ut på at det i enkelte områder var relativt mange jegere. Det er gitt signaler om at det enkelte plasser ble avfyrt relativt mange skudd og at det nok i flere tilfeller ble skutt på litt for lange hold. I området ved Portør er det lengre sammenhengende områder med holmer og skjær der det er lov å jakte. Sjøfugl som fløy langs land ble her nærmest utsatt for en "spissrotgang" fra denne ene holmen med jegere til neste.

Ting tyder imidlertid på at dette forholdet har blitt normalisert og at ordningen etter hvert fungerer i henhold til intensjonen. De signalene kommunen har mottatt tyder også på at det ikke har vært spesielt store konflikter mellom sjøfugljakta og annet friluftsliv. Dette er imidlertid forhold som de kommunene som innehar jaktområdene antas å kunne ha bedre forutsetninger for å kunne uttale seg om.

Ut over ovenstående har Skien kommune ingen ytterligere merknader.

Med hilsen

Sissel Nybro
Kst. enhetsleder

Eigil Movik
Miljøvernrådsgiver

Kopi: Fylkesmannen i Telemark, Statens Hus, 3708 SKIEN

Porsgrunn kommune, epost 14.02.2007

Evaluering av allmenn sjøfugljakt fra utvalgte områder i skjærgården der staten, fylkeskommunen og kommunene er grunneier – forsøksordning 10. september 2004 til 28. februar 2007-02-12

Viser til Fylkesmannens brev 09.01.07 (Deres ref 2007/94).

Spørsmålet om allmenn sjøfugljakt ble stilt i forbindelse med årsmøtet til Porsgrunn Friluftsliv og Miljøråd 31.01.07 hvor de "grønne" foreningene er representert. Det framkom der ingen negative erfaringer eller synspunkter til denne prøveordningen. Noen av foreningene har også fått brevet direkte og vil muligens gi sine kommentarer i eget svarbrev.

Vi har heller ikke ellers mottatt noen henvendelser av negativ art til ordningen.

Porsgrunn kommune har følgelig ingen innvendinger mot at ordningen med allmenn sjøfugljakt fortsetter som nå.

Mvh Åge Foldvik

Naturvernforbundet i Telemark, epost 20.02.2007

Hei,

Vi viser til brev fra Fylkesmannen i Telemark av 9. januar 2007 der det utbes svar på en del spørsmål om ovennevnte. Vi har følgende svar:

1. Ja, i prinsippet. Jakt er en lovlig virksomhet, og det ville ikke være riktigere å nekte jakt enn å tillate det. Spørsmålet er egentlig politisk, og bør ikke avgjøres av administrasjonen. (Jfr. også Vinje kommunes ønske om å kjøpe Vestre Vollane på Hardangervidda for å sikre allmennhetens adgang til jakt og fiske.)
2. Skjærgården blir mer attraktiv for jegere, og eventuelt mindre attraktiv for andre som ikke driver jakt.
3. Vet ikke
4. Vet ikke
5. Vet ikke
6. Vet ikke
7. Ja

De øvrige spørsmålene har vi ingen svar på.

Med vennlig hilsen
for Naturvernforbundet i Telemark
Tormod Svartdal
fylkesleder

tel +47 3345 7999
fax +47 3346 4613
mob +47 4814 7322

Forum for natur og friluftsliv, epost 23.02.2007

Hei!

Forum for natur og friluftsliv i Telemark har fått til høring "evaluering av allmenn sjøfugljakt fra utvalgte områder i skjærgården der staten, fylkeskommunen og kommunene er grunneier" .

FNF har følgende innspill til spørsmål 1-12:

1. Ja, på egnede eiendommer hvor den ikke er til hinder for annen friluftslivsaktivitet, sikkerhet mht hytter, boliger osv.
2. I utgangspunktet blir skjærgården mer attraktiv som friluftslivsarena fordi jakt også er en friluftslivsaktivitet som i forsøksordningen er gjort mer tilgjengelig for allmennheten. Høsten er også en tid på året hvor bruksfrekvensen på en del offentlige områder er langt mindre enn ellers i året og muligheten for konflikter reduseres vesentlig.
3. FNF kjenner ikke til at dette har forekommet, men det kan ikke utelukkes at det kan ha skjedd. Vi tror imidlertid at om dette hadde skjedd så ville saken gjerne blitt offentliggjort.
4. Vi kjenner ikke til at dette har forekommet.

5. Vi kjenner ikke til at det er registrert noe her. Generelt kan man vel si at de aller fleste er lovlydige og at ulovlighetene er unntakene. Mulighetene for ulovlig jakt reduseres nok også ved at områder blir gjort allmenn tilgjengelige og i den forbindelse også underlagt offentlig oppsyn.
6. Vet ikke.
7. Ja, brosjyren gir en god oversikt over tilgjengelige områder, god informasjon knyttet til lover og regler for jakt og ferdsel.
13. Det vil være naturlig ved en eventuell videreføring av ordningen at noen områder beliggende nær bebyggelse blir vurdert på nytt, kanskje også ut i fra bruksfrekvensen som jaktområde. Vi kan imidlertid ikke peke på noen konkrete områder hvor det er meldt om konflikter/negative konsekvenser av at de har vært tilgjengelige som offentlige jaktområder.
14. Nei

For øvrig ser vi av adresselisten at verken Skjærgårdstjenesten i Telemark eller Kragerø og Oppland Turistforening er tatt med som høringsinstans. Disse burde etter vårt syn vært tatt med som høringsinstans.

Lykke til videre med evalueringen!

Vennlig hilsen

Bjørn Erik Lauritzen
Koordinator, FNF Telemark
E-post telemark@fnf-nett.no
Tlf. 35 94 05 07 – 916 12804
Postadr. FNF Telemark, PB 7, 3749 Siljan

NJFF Telemark, brev 23.02.2007

Evaluering av prøveordning med allmenn sjøfugljakt

NJFF Telemark har mottatt evaluering av ordningen med allmenn sjøfugljakt fra et utvalg offentlige eiendommer. Vi var selv aktive med igangsettelse av prøveordningen og har fulgt nøye den utvikling vi har sett i prøveperioden. Det synes som om den største utfordringen ved evalueringen blir å skille mellom innspill relatert direkte til prøveordningen og innspill av mer generell karakter i forhold til ulovlig jakt på sjøen, jakt generelt og lignende.

Vi velger å gi numerisk uttrykk for våre erfaringer med prøveordningen, jfr høringsbrevet av 09.01.07.

- 1) Det må slås fast at det er riktig å legge offentlige eiendommer åpent tilgjengelig for jaktutøvelse på lik linje med den lovfestede praksis rundt stats- og bygdeallmenninger. Vi finner støtte for dette grunnsyn i en rekke offentlige føringer. Dette temaet ble grundig vurdert først på 90-tallet i forbindelse med en kommunal eiendom i Skardfjell i Tinn kommune der det var diskusjon omkring åpning for allmennt fiske. Miljøverndep slo fast at fiskekort skulle selges. Ut fra samme målsetning bør da de offentlige eiendommene langs kysten som prinsipp være tilgjengelige for befolkningen for utøvelse av jakt. Man kan forstå en gjennomgang av lokalitetene for å luke ut de som måtte være uegnet, enten som følge av en sikkerhetsvurdering i forhold til hytter og lignende eller i forhold til annen friluftslivsbruk.
- 2) Vårt inntrykk er at tilrettelegging for sjøfugljakt øker bruksfrekvens, både i forhold til forlengelse av sesongen og nye brukergrupper. Denne utvidede bruken av de offentlige eiendommene er etter vårt syn med på å styrke berettigelsen til offentlige arealer i kystsonen, og slik sett virke positivt i forhold til grunnlag i opinionen overfor offentlige kjøp. Vi ser ingen redusert bruksfrekvens eller opplevelsesverdi overfor annet friluftsliv i jaktseasonen.
- 3) Vi kjenner ikke til, og har heller ikke hørt om, tilfeller der det har oppstått situasjoner hvor jaktutøvelse har virket forstyrende eller forhindrende på annen friluftslivsaktivitet. I all hovedsak foregår jakten i en

periode på året med liten friluftslivsutøvelse i disse områdene. Tiden på døgnet for hovedtyngden av de ulike aktivitetene er også slik at liten overlapping foregår. Videre er det en kjensgjerning at de mest populære utfartspunktene er godt kjent også blant jegere. Det er jaktmessig uegnet å benytte jaktområder med stor ferdsel da viltet ikke vil benytte disse slik at jakt kan utøves.

- 4) Vi har ikke opplevd eller fått melding om for store jegerkonsentrasjoner. Dette utelukker ikke at noen områder har kvaliteter som gjør de hyppigere frekventert av jegerne, men jaktmessig styres dette av jegerne selv gjennom et "førstemann til mølla-prinsipp". Det er dog viktig å ha et åpent øye for forsøk på privatisering av jaktområder på sikt gjennom oppføring av mer eller mindre permanente skjul og lignende, men vi understreker at dette ikke har vært et problem til nå.
- 5) Vår oppfatning, og den underbygges av erfaringer fra land, er at god allment kjent tilgjengelighet forebygger ulovlig adferd. Den økte mengden jegere i området virker avskrekkende på de som er ute i ulovlig ærend. Tilstedeværelsen av flere jegere påvirker også positivt den adferd den enkelte har. Gjennom prøveperioden har det foregått en avmystifisering av jakten. Den direkte effekten på jegerne adferd er åpenbar. Minst like viktig er den økte kompetanse blant ikke- jegerne prøveordningen har medført. Mye omtale og tilgjengelig informasjonsmaterieell har økt bevisstheten blant andre brukere av skjærgården på hvordan jakt skal og kan utøves. Dette forebygger "usikkerhetsmeldinger" til politiet og fjerner en stor del av gråsoneutøvelsen.
- 6) Vi kjenner ikke til problematikk rundt dette. Omfanget av tilreisende jegere sjøveien er så begrenset at båtutsettingsrampene som benyttes i ferietiden også vil tåle denne bruken meget godt.
- 7) I hovedsak ja. Vi kan nok se for oss noe mer henvisninger til annen mer jakttekniske kilder i forhold til skyteteknikk, avstander m.m. , men det er viktig å se på brosjyren som en grunnleggende oversikt over tilgjengelige områder.
- 8) Vi kjenner ikke til områder har vist seg uegnet. Noen områder er riktignok normalt mindre aktuelle søm følge av sin beliggenhet lenger inn i fjordene, men disse er viktige i perioder med dårlig vær. Dette sikrer mot at enkelte jegere føler seg tvunget til å ta unødige risiko ved jaktutøvelsen.
- 9) Vi har selv opplevd å komme til jaktområde der gode poster er besatt. Vi har da valgt å finne andre alternative poster i området. Dette har gått smertefritt, og vi opplever hyggelige og åpne dialoger med andre jegere når vi møter disse. Dette er et uttrykk for positivitet som viser at jegerne har forståelse for andre jegere og brukere.
- 10) Nei
- 11) Vårt inntrykk er at jegerne er flinke til å ta med seg tomhylser og lignende. Det er da også lagt til rette gjennom skjærgårdstjenesten med søpekasser i de fleste aktuelle jaktområder. Vi har hørt at noen har funnet død fugl uten bryststykker flytende i strandsonen. Dette relaterer ikke spesielt til forsøksområdene, men er et tema i den forstand at jegere generelt oppfordres til å fjerne eller skjule sitt slakteavfall. Vi tror andelen jegere som ikke skjønner betydningen av dette synker med økende bruksfrekvens.
- 12) Vårt inntrykk, og det understøttes av jegere, oppsyn og politi er at det gjennomgående er en bedre jakt enn tidligere. Hvor mye som skyldes prøveordningen direkte er umulig å anslå, men kombinasjon av en stadig bedre jegeropplæring, fokus på jegerens adferd i et moderne samfunn og den økte sannsynlighet for å møte eller bli iaktatt av andre jegere sammen bidrar til en stadig kvalitetsforbedring av jaktutøvelsen.
- 13) Ingen
- 14) I utvelgelsen av aktuelle områder ble det foretatt en streng siling for å forebygge uheldige episoder i prøveperioden. Det finnes en rekke offentlige eiendommer som bør kunne vurderes. Det er viktig i denne prosessen å videreføre kriteriene i forhold til å opprettholde fokus på sikkerhet, unngå unødig overlapping i bruksperiode med andre grupper og tilgjengelighet. Videre er vi gjort kjent med at mange private kunne tenke seg å knytte seg til en slik ordning, hovedsakelig ut fra en næringsmessig vurdering. Det bør vurderes å sette i gang et arbeid med siktemål å utvide det tilgjengelige jaktområdet med flere offentlige eiendommer. Særlig synes det å være aktuelt med lokaliteter som ligger fritt eller som en odde ut mot relativt åpent hav. Eksempelvis er Langesundstangen stadig nevnt som attraktiv for jakt. For de områdene som ikke er med i dagens ordning bør man vurdere en åpning for begrensede tidsrom. Eksempelvis vil man ikke oppleve hypige brukerkonflikter på områder der det kan jaktes før 10.00, men ikke etter. Slike begrensninger vil gjøre flere områder aktuelle for jaktåpning. Vi ønsker å komme tilbake med en mer konkret oversikt over aktuelle områder for utvidelse av ordningen dersom dette skulle bli aktuelt i ettertid av evalueringen.

Generelt vil vi få uttrykke vår tilfredshet med ordningen. Vi markedsfører denne tilgangen som positiv overfor jegere. De siste to år har vi tilbudt opplæring for nye jegere for å videreføre tradisjonene sjøfugljakten har i samfunnet. Avslutningsvis vil vi oppfordre til å vurdere en åpning for jakt på sel etter samme forutsetninger som jakt på sjøfugl. Selbestanden er voksende og det arbeides for å gjenåpne Telemarkskysten for seljakt. Det synes da som ressursbesparende å innlemme sel i oversikten over jaktmuligheter fra offentlig eide arealer klangskysten. Tilsvarende bør man vurdere om ikke øvrige jaktbare arter som kråkefugl og mink skulle innlemmes.

Dette er aktuelt bestandsmessig, og vil kunne innebære et positivt element som viltstellstiltak i forhold til sjøfuglbestandene generelt.

Med hilsen

Tore Larsson
Fylkessekretær

Kopi FM Telemark v/Odd Frydenlund Steen